
СТАНДАРТИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ У СФЕРІ ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ

Аліна РАЖИК
Олег СОЛОНЕНКО

На сьогодні, на думку більшості, країни ЄС вважаються доволі розвинутими та прогресивними, такими, до яких прагнуть інші держави. За висловом французького художника Генрі Матісса “Завжди і скрізь будуть квіти для того, хто хоче бачити квіти”, але все не так добре, як здається, кожен з нас має свої позитивні та негативні сторони, так і країни ЄС. Одну із негативних сторін, яку подолали ЄС, є корупція, яка посталала глобальною проблемою більшості країн світу, зокрема і України. Швейцарські експерти вважають, що корупція – це подія, за якої хтось усупереч правилам і законам впливає на прийняття рішень та результат справи або зміну позиції задля своєї перемоги за допомогою використання грошей, службового становища або загрози / примусу до хабарів (підкупу). Проблему корупції у своїх працях досліджував не один вчений та науковець. А. М. Копистира виділив основні причини корупції в країнах ЄС, також у свою чергу Б. В. Романюк зазначає, що у країнах ЄС існує декілька моделей антикорупційних інститутів, які відрізняються за формою [2, ст. 11].

Теперішня боротьба з таким негативним явищем, як корупція, потребує відповідного законодавства, яке має відповідати стандартам Конвенції ООН проти корупції від 31.10.2003. Водночас боротьба з корупцією проводиться різними альтернативними способами [1, ст. 28].

Приміром, одним із альтернативних способів було впровадження “електронної моделі держави” в ЄС, зокрема в Естонії цей спосіб виявився найефективнішим для подолання корупції.

Маємо змогу зазначити, що Естонія є однією з перших країн Європи, яка змінила не тільки законодавство, а й знайшла

сучасний спосіб подолання корупції на державному рівні. З середини 2000-х в Естонії діє єдиний державний інтернет-сервер “eesti.ee”, в який входить більше ніж сто порталів з надання послуг жителям цієї країни. У системі “eGov” представлені всі державні служби, починаючи від Реєстру народонаселення, Реєстру нерухомості, Земельного кадастру, до системи електронного голосування, Лікарняної каси, Реєстрації пенсійних страхувань та Податкового департаменту тощо [7]. Отже, за допомогою системи “Електронної держави” можна отримати будь-яку довідку та подати заяву, або проголосувати на виборах, що нівелює вияви корупції на державному рівні [5], [6].

На нашу думку, якщо у більшості країн світу впровадити “електронну систему держави”, тоді вияви корупції можливо суттєво понизитись. Україна активно бере до уваги досвід Європи та впроваджує “електронну систему держави”. Зазначимо, що в Україні запровадили перші у світі електронні паспорти, які мають юридичну силу з 23 серпня 2021 року.

Однією з найменш корумпованих країн серед 133 країн світу за визнанням міжнародної неурядової організації з боротьби з корупцією “Трансперенсі Інтернешл” є Фінляндія [4].

Вважаємо, що свою першість вона здобула:

по-перше, через санкції, що передбачають покарання від штрафу до ув’язнення строком на 4 роки, які передбачені Кримінальним Кодексом Фінляндії, за вчинене діяння, яке можуть кваліфікувати як “корупція”;

по-друге, через високе матеріальне і соціальне забезпечення державних службовців.

За аналізом дослідження станом з 2012–2017, найбільший розмір мінімальної заробітної плати у Фінляндії становить понад 2 000 євро, при цьому середня заробітна плата – близько 2 500 євро [3, с. 127].

Проаналізувавши дві країни, можна зробити висновок, що країни ЄС відрізняються одна від одної не тільки станом корупції, а й методом боротьби з нею. Загалом Євросоюз має

позитивний досвід у боротьбі з корупцією, як раніше нами зазначалось, її успіх залежить від альтернативних методів боротьби з нею. Успіх Естонії полягає у сучасних нововведеннях, а Фінляндії – через забезпеченість країни. Оскільки українське законодавство від фінляндського не відрізняється, особливо у покаранні за вчинення протиправних дій – корупції, натомість за останні роки в Україні здійснюється системна робота з імплементації системи планування локальної антикорупційної політики. Для нашої країни альтернативним способом боротьби з таким негативним явищем, як корупція, є вдосконалення інститутів державної служби, адміністративних процедур та створення на законодавчому рівні етичних регуляторів поведінки державних службовців.

Список використаних джерел

1. Задирака Н., Кабанець Р. Світовий досвід запобігання та протидії корупції: до питання про інтеграцію законодавства України до права Європейського Союзу. *Вісн.* 2014. № 10. С. 27–29.
2. Романюк Б. В. Світовий досвід створення та функціонування інституцій з попередження та боротьби з корупцією. *Науково-практичний журнал.* 2009. № 21. С. 9–16.
3. Аналіз оплати праці державних службовців у контексті реформування системи державного управління : збірка досліджень / Волошина О. В., Іванов О. В., к. е. н. Іващенко А. І., Мазярчук В. М., Усар М. І.; [за заг. ред. В. М. Мазярчука]. Київ, 2019. 210 с.
4. Семьнин А. С. Противодействие политической коррупции политико-правовыми средствами в государствах Евросоюза (опыт Финляндии и Эстонии) : дис. ... канд. юрид. наук : 23.00.02. Воронеж, 2009. 216 с.
5. Единый государственный портал информационный портал и э-услуг. URL : <https://www.eesti.ee/ru/> (дата звернення: 25.04.2019).
6. Государственная электронная резиденция Эстонии. URL: <https://eestonia.com/> (дата звернення: 25.04.2019).
7. EGOV – усі сервіси України. URL: <https://egov.in.ua/>